

Prvá kapitola

I.

„Monsieur Macleod, Petty patril medzi najnenávidenejších ľudí v celom Francúzsku.“ Prefekt hodil rukou, ani čo by sa pred ním rozprestierala celá jeho domovina. „Veď uznajte: Američan a poúča nás Francúzov, ktoré z našich vín sa dajú piť.“

Enzo sa neubránil miernemu úsmevu. „Domnievam sa, že všetci tí vinári z Bordeaux, ktorí práve vďaka jeho hodnoteniam predávajú fľaše po sto eur a viac, by to až tak čierno nevideli.“

„Predávajú, to áno, ale radi ho nemali. Skôr sa ho báli. Jediným zlým hodnotením dokázal zruinovať celé vinárstvo. Verte mi, ne-jeden tamojší výrobca prišiel na mizinu len preto, lebo Pettymu nepadol do noty.“

Prefekt znechutene ohrnul peru.

Týčila sa nad nimi Katedrála svätej Cecílie, dominanta panorámy mesta Albi a najväčšia tehlová budova na svete, ktorej dômyselnú konštrukciu zatiaľ neprekonali ani architekti dvadsiateho prvého storočia. Prefekt si vykračoval dláždeným námestím, akoby mu patrilo, čo vlastne nebolo ďaleko od pravdy. Na opačnom konci sa už tvoril rad záujemcov o návštevu múzea Toulouse Lautreca.

„Pravdaže, sotva jeden kritik zomrie, jeho miesto zaujme iný. Momentálne je najväčším pánom Robert Parker. A prispievatelia

The Wine Spectator. Zasa Američania.“ Opovržlivosť mu teraz krčila už aj nos. „Ale nikto z nich ešte neprišiel sem do Gaillacu, aby tu ochutnal naše vína. Parker vraj raz hodnotil nejaké Château Lastours. Neviem, či je to pravda, ale jediný Petty tu bol a robil systematické ochutnávky.“ Vzdychol si a pozrel roztrpčene na Enza, ako keby mu až teraz začalo byť zvláštne, že sa o niečom takom zhovára s týmto škótskym čudákom, ktorý si viaže vlasy do chvosta. „Čo si o nich myslel, to sa nikdy nedozvieme, lebo jeho poznámky sa nikdy nenašli. Hoci predpokladám, že to už viete.“

Enzo prikývol. Poznal každý detail Pettyho zmiznutia a vraždy. Nielen z toho, čo sa o nej dočítal v Raffinovej knihe, ale aj z rozhovoru s jej autorom. Pôvodne sa v nej chcel Raffin zaoberať iba šiestimi nevyriešenými vraždami, Pettyho prípad doplnil v poslednej chvíli. Nevedel odolať.

„Preto neviem, ako vám môžem byť nápomocný. Môj kolega z Lotského departementu sa o vás vyjadroval veľmi pochvalne. Chodili sme spolu na ENA.“

„Viem, monsieur prefekt. Dúfal som, že by ste ma mohli známiť s niekým z Gaillacu. S niekým, kto by mi pomohol pracovať v utajení. Že by som u niekoho oberal hrozno alebo čo.“

„Nazdávate sa, že dokážete vyriešiť Pettyho vraždu, tak ako ste vyriešili Gaillardovu? Zasa ste sa stavili?“

Rozchýrilo sa, že Enzo nielenže rozlúskol Gaillardov prípad, ale ešte na tom aj zarobil, lebo sa stavil s miestnym prefektom a policajnou náčelníčkou mesta Cahors. Albi bolo od Cahors vzdialené dve hodiny cesty autom na juh a ležalo na brehoch rieky Tarn – prudkého toku, ktorého hladina sa ligotala v šikmých lúčoch septembrového slnka.

Enzo prešiel pohľadom po stromami porastenom nábřeží, kde sa ponad hnednúce listy dvíhala červeň rímskych škridiel na tehlových domoch. „Tentoraz nie, monsieur prefekt. Pokúšam sa získať peniaze na financovanie novozaloženej Katedry kriminologickej techniky u nás na univerzite v Toulouse. Gaillardovým prípadom sme na seba upútali veľa pozornosti, preto pokračujem vo vyšetrovaní vrážd z Raffinovej knihy.“

Zastali pred kamenným schodiskom stúpajúcim k ornamentálnemu gotickému vstupu do majestátnej tehlovej katedrály. Prefekt, v civilnom živote nadmieru zbožný človek, bol na ceste na ranné modlitby. Pochybovačne pozrel na Enza. „Nie som si istý, či schvaľujem, aby mi tu nejaký amatérsky detektív vyšetroval vraždu bez oficiálneho poverenia.“

„Monsieur prefekt, amatérom ma môžete nazvať len ťažko. Som vysoko kvalifikovaný kriminalistický technik.“ A kým prefekt stihol namietnuť, že profesionálne sa kriminalistike naposledy venoval pred dvadsiatimi rokmi, dodal: „Okrem toho, keby si polícia riadne plnila povinnosti, nebolo by amatérskych vyšetrovateľov treba.“

Prefekt zdvihol obočie. „Prefekt Verne mi spomínal, že si nedávate servítku pred ústa.“ Iba s miernym zaváhaním dospel k rozhodnutiu. Vytiahol malý, v koži viazaný zápisník a napísal na stránku meno a číslo, potom ju vytrhol a podalENZovi. „Želám vám veľa šťastia, monsieur Macleod. Budete ho potrebovať.“ S tým sa obrátil a vybehol hore schodmi na oneskorenú schôdzku s Bohom.

II.

„Pred tromi rokmi som ho identifikoval v márnici.“ Laurent de Bonneval mal krátko po päťdesiatke. Bol vysoký a štíhly, v husej hrive čiernych vlnitých vlasov mu kde-tu svietil strieborný prameň. Bystré a priateľské hnedé oči mu znežneli spomienkou na tú chvíľu. „Bol to šok. Nikdy som nevidel človeka v takom stave. Vyzeral, akoby ho naložili do vína a zakonzervovali. Alkohol zrejme spomalil rozkladný proces. Nečudoval by som sa, keby celých tých dvanásť mesiacov, čo bol nezvestný, ležal vo víne.“

Bonneval sa odvrátil od okna. Tvár mu stiekla z krvi a pokožka nadobudla nezdravý žltkastý odtieň. Tridsať metrov pod ním, pod hradbami starého opátstva, si ďalej vznešene tiekol Tarn, tridsať kilometrov na západ od Albi.

Nachádzali sa v sídle Medziodborovej komisie gaillackých vín v Maison de Vins, ktorý bol súčasťou tehlového Opátstva svätého Michala v Gaillacu, meste s tisícročnou históriou. Enzo cítil jej prítomnosť z každej červenej tehly okolo seba. „Prečo ho neidentifikoval niekto z rodiny?“

„Pretože keď ho našli, nikomu z nich sa sem nechcelo trmáčať až zo Štátov. Bol niekoľko rokov rozvedený a s dcérou nekomunikoval.“

Enzo si rozpačito odkašlal. Neprijemne sa to podobalo na jeho životné okolnosti. O tých však monsieur de Bonneval nič nevedel. „Prečo oslovili vás?“

„Týždeň pred zmiznutím bol na ochutnávke mojich vín v Château Saint-Michel. Tak sme sa zoznámili. Možno to malo niečo spoločné aj s tým, že som predsedom komisie. Zastupoval som vinárov z celého Gaillacu. A dodnes zastupujem.“

Enzo si ho premeral v jeho modrom pásikavom pulóvri s vyblednutými záplatami na lakťoch a širokých menčestrových nohaviciach a ktovieako reprezentatívny sa mu nevidel. Predsa však bol čímsi sympatický, mal príjemné, priateľské vystupovanie. „V policajnej správe sa písalo, že bol oblečený v typickom úbore nejakého miestneho vinárskeho bratstva.“

„Áno, Rád božskej fľašky – l'Ordre de la Dive Bouteille. Je to pomerne bizarný spolok. Združuje bonvivánov žijúcich podľa vzoru François Rabelaisa.“

Enzo vedel, že slávny francúzsky spisovateľ zo šestnásteho storočia bol milovníkom vína a poznal aj jeho nemenej slávny závet, na ktorý mu postačila jediná veta: *Nič nemám, dlhujem veľa a zvyšok rozdajte chudobným.*

„Bratstvo“, pokračoval Bonneval, „vychádza z tradície pradávneho spolku La Companha de la Poda, ktorý existoval pred päťsto rokmi. *Poda* bola krátka jednoručná sekera na osekanie viniča. No dnes akoby sa už členovia *confrérie* venovali iba dvom činnostiam: propagácii vína a jeho pitiu.“

„Vy teda nie ste členom.“

„Preboha, to nie. Som seriózny výrobca vína, monsieur. Nemám čas strojiť sa do karmínových plášťov a trojrohých klobúkov.“ Bonneval sa usmial. „Ale na pohárik si minútku vždy nájdem.“

Enzo prikývol. Ani on by neodmietol. „Čo mal s nimi Petty spoločné?“

„Prijali ho do bratstva krátko po tom, ako sa tu zjavil. Menovali ho za *chevaliera* rádu.“

„Bolo na tom niečo nezvyčajné?“

„Pre človeka v jeho postavení ani nie. Nezabúdajte, monsieur Macleod, že vo vinárskom svete vtedy nebolo zvučnejšieho mena. Prišiel, aby ochutnal naše vína. A tým nás možno zapísal na mapu. Dobré hodnotenie od Pettyho mohlo našim vinárom zarobiť veľa peňazí.“

„A zlé ich zasa mohlo zruinovať.“

Bonneval mykol plecóm. „Ak hľadáte motív, tak asi áno.“

„Teda,“ povedal Enzo, „budete mi vedieť pomôcť?“

„Hádam hej.“ Vytiahol z peňaženky navštívenku a podal ju Enzoovi. „Príďte dnes k nám do kaštiela na večeru so mnou a s mojou manželkou. Viete, ako sa vyrába víno, monsieur Macleod?“

„V hrubých črtách. Ale v jednotlivých procesoch sa nevyznám.“

„Pohárikom však nepohrdnete.“

„To iste nie.“

„Výborne. Tak si dáme fľašku, dve a potom vám urobím prehliadku. Dovtedy zistím, či by som vám nevedel zohnať brigádu niekde na obračke.“ Usmial sa. „Dúfam, že chrbát vás nebolí.“

III.

Gaillac, vrel si Enzo v duchu, keď prechádzal po novo vydláždenom Place du Griffoul, nepatrilo k najkrajším mestám. Veľkosťou ani majestátom sa nemohlo rovnať hlavnému mestu departementu, ale malo isté zaprášené čaro. Nebolo na parádu, ľudia tu býva-

li a pracovali. Červené tehly a hrozno. Vinič voňal v ovzduší, vá-
nok roznášal po okolí syte, opojné tóny sladkých plodov. Bol čas
oberačiek, životná šťava mesta a vinohradov, prestretých na oboch
brehoch rieky, sa zbierala, lisovala a kvasila v sudoch z nehrdzave-
júcej ocele vo výške stodvadsiatich *domaines* a *châteaux*.

Ludia sa schádzali v reštauráciách a kaviarňach starého mesta
a Enzo kráčal po úzkej Rue Charles Portal, medzi rôzne ponaklá-
ňanými historickými budovami, tu dubové trámy a tehly, tam sklo
a neón. Zvláštna kombinácia starého a nového. Horúce slnko svietilo
vysoko na jesennej oblohe, jagavo sa rozpíjalo vo svojej vlastnej žia-
re a obyvatelia sa náhlili domov na obed s teplými, práve upečenými
pečňami pod pazuchou. Ťažko bolo uveriť, že kdesi v tomto ospalom
mestečku na juhozápade Francúzska chodí po slobode vrah – dlho
po tom, ako jeho obeť pochovali a takmer sa na ňu zabudlo.

Na žandársku stanicu sa vchádzalo z Avenue Jean Calvet. Elek-
tronicky ovládaná brána vpúšťala návštevníkov na horúce vyasfal-
tované nádvorie, ktoré z východu ohraničoval obytný dom, kde
žili príslušníci zboru s rodinami. Enzo stlačil gombík zvončeka
a dievčenskému hlasu, čo sa ozval z reproduktora, povedal, že ide
za Davidom Rousselom.

Roussel mal kanceláriu za vyblednutými zelenými dverami so
žalúziami na chodbe na opačnom konci nádvoría. Strážnici po-
stávali v skupinkách, rozprávali sa a fajčili a nenápadne pokuko-
vali po Enzovi. Rozhodne nevyzeral ako miestny. Dobre stavaný
chlap s výškou nad stoosemdesiat a nezvyčajným strieborným pá-
som v šedivejúcich vlasoch.

Gendarme Roussel bol nižšieho vzhľadu, mal po tridsiatke a na
vajcovitej hlave mu rástli krátko zastrihnuté tmavé vlasy, jemné
ako zamat. Z veľkých čiernych očí mu svietila podozrievavosť
a ruky, keby ich zatal do pästí, by mal veľké ako belfastská šun-
ka. Tmavomodré nohavice mal zastrčené do čiernych kožených
bagančí, zapravené svetlomodré tričko na gombíky dopĺňal biely
opasok a zbraň v puzdre. Pod gombíkmi na tričku sa skvel mod-

rý štvorec s dvoma striebornými pásikmi, na rukáve sa hrdo vzpínal lev v sivom poli emblému žandárskeho zboru. Obidve insígnie boli na suchý zips a dali sa pred práním odopnúť, čo v Enzovi vzbudilo údiv nad tým, akí praktickí vedia byť Francúzi.

Roussel ho privítal vo svojom šerom kráľovstve, stiesnenej kancelárii s tromi stolmi a dvomi oknami; zastreté žalúzie chránili pred zvedavými zrakmi z ulice. O zadnú stenu sa opierala kartónová figurína Lary Croft s nadrozmernými prsami namierenými do miestnosti. Plagát kapely U2 ilustroval hudbu, ktorá sa šírila z reproduktorov pri Rousselovom počítači. Žandár sa postavil za stôl, ruky vbok. „Najlepší rockeri na svete.“ Odmlčal sa, aby si Enzo vštepil tento klenot ducha, a pokračoval: „Inak, sú ľudia, ktorí bojujú za to, aby sme do cieľ nezatvárali viac než dvoch väzňov. Do cieľ, ktoré sú väčšie než táto miestnosť.“ Hodil rukou. „My sme tu traja, a to sme žandári!“ Ledva sa stíhal nadychovať. „Čo odo mňa chcete, monsieur Macleod?“

„Dostali ste fax od madam Taillardovej, náčelníčky policajného zboru v Cahors?“

„Dostal.“

„Tak potom viete, že som tu vo veci vraždy Gila Pettyho.“

Roussel sa uvelebil do kresla a prekrížil si ruky na prsiach. Enzo si všimol ďalšiu figurínu Lary Croft, tentoraz plastovú, tridsať centimetrov vysokú, ktorá stála pri počítači, a jej pôvodný kartónový obal ležiaci na kope papierov na dlážke za stolom. „Nemám rád *Police Nationale*, monsieur. To sú civili, my sme armáda. Ich financuje štát, nás nie.“ Vzal jedno pero zo stojana na stole a počarbal ním po papieroch. Ostala v ňom iba krivolaká biela ryha. „Erár. Nepíše.“ Potom schytil zložku na stole, stiahol z nej spinu a ukázal ju Enzovi. „Spinky na papier? Tie si musíme kupovať sami. Myslíte si, že v *Police Nationale* si kupujú spinu sami?“

„To netuším.“

„Ako by ste aj mohli. A ja zasa netuším, ako vám môžem pomôcť.“

„Potreboval by som prístup k dokumentácii Pettyho prípadu.“

Roussel sa naňho dlho zahľadel, až sa mu napokon rozťahli kútiky úst do nečakaného, úprimne pobaveného úsmevu. „Mám rád ľudí so zmyslom pre humor, monsieur Macleod. Ako ste prišli na to, že by som vám mal sprístupniť našu dokumentáciu?“ Kým Enzo stihol odpovedať, zastavil ho gestom ruky. „Nie, najprv mi vysvetlite niečo iné. Kto ste?“

Tým ho zaskočil. „Predsa viete, kto som.“

„Ale čo.“

Enzo si vzdychol. „Volám sa Enzo..“

Roussel ho zahriakol: „Nie, isteže viem, kto ste. Lepšie povedané, viem, za koho sa vydávate.“ Načiahol sa na druhý koniec stola. „A viem, čo sa o vás píše v tomto faxe od kohosi, kto o sebe tvrdí, že je policajnou náčelníčkou v Cahors. Ľahko by ste mohli byť Pettyho vrahom. A ja vám mám teraz sprístupniť dokumentáciu prípadu.“

Enzo nenachádzal slová.

„Tak či onak, *Gendarmerie Nationale* neposkytuje informácie súkromným vyšetrovateľom.“

„Nie som tak celkom súkromný vyšetrovateľ.“

„Nie, to nie ste.“ Roussel otvoril tenkú zložku na stole a vybral z nej hárok papiera, na ktorý sa zahľadel. „V Škótsku ste bývali kriminalistickým technikom. Dvadsať rokov žijete vo Francúzsku a vyučujete biológiu na Univerzite Paula Sabatiera v Toulouse.“

„Hovorili ste, že o mne nič neviete.“

„Trochu som si vás preveril. V mojej branži sa to opláti.“

Roussel sa naňho síce pripravil, ale Enzo usúdil, že nadišiel čas vrátiť útok. „Monsieur, zistiť si verejne prístupné informácie na internete je dnes hračka. Oveľa ťažšie je vyriešiť zločin, keď musíte fakty dolovať a pohnúť pritom rozumom.“

Žandárovi vbehla červeň do líc a zakalila jemné hnedé opálenie pokožky. „A tým chcete povedať čo?“

„Predtým, ako sa zjavilo jeho telo, bol rok nezvestný. Nielenže ste ho neboli schopní nájsť, ale ani ste nevedeli, že je mŕtvy, kým sa ho vrah nerozhodol verejne vystaviť.“

Rousselov hnev sa prejavoval iba sotva postrehnuteľným zatínaním čeluste. Čiernymi očami uprene hľadel na Enza. „Ľudia sa strácajú v jednom kuse, monsieur Macleod.“ Poklopal po inej zložke na stole. Tentoraz o dosť hrubšej. „V evidencii nezvestných mám momentálne asi päť osôb. Ľudia mávajú rozličné dôvody zmiznúť. A nebýva za tým vždy vražda. Rozchod partnerov, tajná aféra, ukončenie pracovného pomeru, duševná choroba. Niekedy sa skrátka chcú stratiť, nič viac.“ Otvoril zložku a vybral z nej kôpku papierov zopnutých kancelárskou spinkou, ktorú si nepochybne kúpil za svoje. „S týmto som chodil do školy. Serge Coste. Pred rokom sa zbalil a niekam zmizol. Manželka údajne netuší prečo. Ale ja si myslím, že si skočili do vlasov. Nemali deti. Ona si chcela osvojiť cudzie, on nechcel. Také niečo s vami zamáva. Nikdy sa však asi nedozvieme, prečo ani kam odišiel.“ Zavrel zložku a plesol po nej dlaňou. „Nemali sme dôvod domnievať sa, že Petty zmizol cudzím zavinením. Ani keď na nás začali vyvíjať tlak – napokon, Petty bol medzinárodne známa osobnosť – nenašli sme nijaké dôkazy, že bol spáchaný zločin.“

„Ani vtedy, keď ho niekto uviazal na kríž ako strašiaka do vinohradu?“

„To bolo dvanásť mesiacov po jeho zmiznutí. Stopa vychladla.“

„Určite nie tam, kde ho našli. Bol tam iba niekoľko hodín. Mali ste miesto činu rovno pod nosom. Vrah po sebe vždy niečo zanechá. Nejakú indíciu. A je jedno akú malú. Vždy.“

Roussel spojil pery, aby zatajil hnev. „Technici z *Police Scientifique* v Albi prezreli miesto činu do najmenšieho detailu, monsieur Macleod. Keby bol vrah po sebe nechal nejakú stopu, určite by ju boli objavili.“ Oprel sa v kresle a otvoril zásuvku. Vytiahol z nej knihu, hodil ju pred seba na stôl.

Enzo naklonil hlavu, aby videl, čo je to za titul.

„Váš priateľ Roger Raffin mi robí iba starosti, Macleod.“ Enzo postrehol, že oslovenie *monsieur* vypadlo. „A tobôž teraz, keď mu knihu preložili do angličtiny a vydali v Spojených štátoch. Hoci iste len preto, lebo do nej zaradil Pettyho prípad. Inak, minuli ste sa s jeho dcérou.“

Enzo prvý raz spozornel. „Michelle Pettyová? Ona je tu?“

„Iba nakrátko. Prišla po otcovej osobnej veci.“

„Po troch rokoch? Tá sa teda neponáhľala.“

„Po štyroch, odkedy sa stratil. A je to vôbec prvýkrát, čo nás kontaktoval niekto z jeho rodiny – ak nerátam to, keď sme dohodovali prevoz tela do Štátov.“

„A čo ste jej povedali?“

„Že jeho osobné veci sú dôkazový materiál v nedoriešenom prípade. Predpokladám teda, že sa dlho nezdrží.“

„A vy určite neviete, kde sa ubytovala.“

Roussel ho prebodol pohľadom. „Prečo by som vám to mal hovoriť?“

„Aby ste mali odo mňa pokoj.“

Žandárovi vysadol úsmev na tvár. Prvý raz po veľmi dlhom čase. „To je reč. Ubytovala sa v Château de Salettes, monsieur Macleod. Tam, kde všetci bohatí turisti. Od otcovej smrti sa jej finančne celkom darí.“